

Beden Eğitimi Dersindeki Fiziksel Etkinlik Oyunlarının İlköğretim Öğrencilerinin Karakter Gelişimleri Üzerindeki Etkisi*

The Effect of Physical Activity Games within Physical Education Lessons on Character Development of Elementary School Students

Dilek YALIZ SOLMAZ**, Coşkun BAYRAK***

• *Geliş Tarihi:* 15 Ekim 2015 • *Kabul Tarihi:* 21 Ocak 2016 • *Yayın Tarihi:* 31 Ekim 2016

ÖZ: Bu çalışmada, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerine etkisinin olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada deneme modeli olan “öntest-sontest kontrol gruplu model” kullanılmıştır. İlköğretim dördüncü sınıf düzeyinde uygulanan bu araştırma, bir deney grubu, bir de kontrol grubu olmak üzere toplam 60 öğrenciden oluşan iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada her iki gruba araştırmacı tarafından Martin J. Lee, Jean Whitehead ve Nick Balchin (2000) tarafından geliştirilen ve Frogozo (2006) tarafından modifiye edilen “Youth Sports Value Questionnaire” (Genç Sporcular Değer Anketi-YSVQ) öğretimden önce öntest, öğretimden sonra da sontest olarak uygulanmıştır. Araştırma verilerinin istatistik analizleri için SPSS programı kullanılmıştır. Verilerin bilgisayarla çözümlenmesinde “aritmetik ortalama”, “standart sapma” ve “t-testi”nden yararlanılmıştır. Araştırma sonunda, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Sadece Beden Eğitimi dersini alan kontrol grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest puan ortalamaları arasında bir artış gözlenmesine karşın bu artışın sontest lehine bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Karakter, karakter gelişimi, karakter eğitimi, beden eğitimi

ABSTRACT: This study aimed to examine whether physical activity games within physical education lessons affect on character development of fourth class elementary students. It has been implemented as an experimental design which included pre-test post-test with control group in the research. The study was carried out on two groups, experimental and control groups, consisting of a total of 60 students. Both groups were implemented “Youth Sports Value Questionnaire” which originally developed by Martin J. Lee, Jean Whitehead and Nick Balchin (2000) and later reorganised by Frogozo (2006), as a pre-test before training and as a post-test after training. SPSS was used for statistical analysis of research data. In the data analysis, "arithmetic mean", "standard deviation" and "t-test" were used. At the end of the research, it is found that physical activity games prepared for the development of character in addition to the matters Physical Education course affected on the character development of students in the experimental group. Even though there was an increase between pre-test and post-test values of students in the control group taking only physical education course, this increase was not significantly different in favor of posttest.

Keywords: Character, character development, character education, physical education.

1. GİRİŞ

Çocuğun sosyalleşmesinde önemli bir rolü olan okul ve sınıf ortamı, karakter gelişimi için büyük fırsatlar yaratmaktadır (Yıldırım, 2007). Okullar, uyguladıkları kurallar ve politikalar ile öğrencilerin davranışlarını iyi ya da kötü yönde şekillendirmektedirler. Bu çerçevede kazandırılmaya çalışılan iyi karakter aynı zamanda kötü özelliklerin (bencillik, acımasızlık gibi) bastırılması anlamına da gelmektedir (Wynne, 1995). Bu nedenle karakter gelişimi sürecinde çocuğun en uzun süreyle içinde bulunduğu okul ortamı önemli bir rol oynamaktadır. Karakter gelişimi, ilköğretimden yükseköğretime okul programlarının genel amaçlarında yer almaktadır.

* Bu çalışma, ilk yazarın ikinci yazar yönetiminde hazırladığı “Beden Eğitimi Dersi Kapsamındaki Fiziksel Etkinlik Oyunlarının İlköğretim Öğrencilerinin Karakter Gelişimleri Üzerindeki Etkisi” konulu 2011 yılında tamamlanmış doktora tezinin bir kısmıdır.

**Yard. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Eskişehir, e-posta: dilekyaliz@anadolu.edu.tr

*** Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, e-posta: cbayrak@anadolu.edu.tr

Bu amaçların gerçekleşmesinde ilköğretim kademesi diğer eğitim kademeleri ile karşılaştırıldığında karakter gelişimi açısından en kritik dönemi oluşturmaktadır. Çünkü ilköğretim döneminden önce çocuk sadece ailesine bağlıyken ilköğretim döneminde çevresi ile daha fazla iletişime geçmektedir. Bu nedenle de okul ortamı özellikle de ilköğretim dönemi karakter gelişimi açısından büyük öneme sahiptir. Karakter eğitimi, öğrencilerin karakter gelişiminin en üst düzeye çıkarılabilmesi için öğretim programının içeriği, öğretim süreci, okuldaki ilişkilerin kalitesi, disiplin uygulama yöntemleri, öğretim programı dışındaki etkinlikler ve okul çevresinin genel atmosferi gibi okul yaşantısının tüm boyutlarının işe koşulmasını amaçlamaktadır (Battistich, 2005). Olumlu karakter özelliklerini güçlendirmek için eğitim programları doğal bir araçtır. Karakter eğitiminin eğitim programlarında yer alan dersler ile bütünleştirilmesi ve öğrencilerin gerçek hayatla bağ kurmalarının sağlanması sonucunda karakter özelliklerinin gelişmesine katkıda bulunabileceği ifade edilmektedir (Fresno, 2001).

Eğitim programlarında yer alan ve öğrencilerin karakter özelliklerini güçlendirmeye yardımcı olan derslerden biri de Beden Eğitimi dersi. Beden Eğitimi dersi, bireylerin devinisel gelişmelerinin yanı sıra bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönden gelişmelerini de amaçlamaktadır. Beden eğitiminin bu dört içerik alanından birini oluşturan duyuşsal alanın bir yönünü de karakter gelişimi oluşturmaktadır. Beden Eğitimi dersi içeriğinde yer alan etkinlikler aracılığıyla öğrenciler, kendi ihtiyaçları ile diğer öğrencilerin ihtiyaçları arasında bir denge kurmak amacıyla mücadele etme kapasitesi ve istekliliği göstermekte, bu sayede karakter gelişmelerini de desteklemektedirler (Shields ve Bredemeier, 1995). Shields ve Bredemeier (1995), beden eğitiminin karakter gelişimini ilerletmek için en önemli fiziksel etkinlik içeriklerinden biri olabileceğini belirtmektedir. Beden eğitimi, her bireyi destekleyen uygun içerik ve etkinlikler ile güvenli, olumlu bir öğrenme çevresi sağlamaktadır. Ayrıca beden eğitimi, “doğru şeyi yapma konusunda cesaretlendirme ve doğru şeyi bilmeleri konusunda akıl sahibi olma” konularında öğrencileri eğiterek karakter eğitimine de destek olmaktadır (Sullivan, 2007). Öğrencilerin karakter gelişimi, beden eğitimi programlarının eğitimsel amaçlarında yer almaktadır. Bu amaçları gerçekleştirmek için Beden Eğitimi ders programı içerisinde yer alan fiziksel etkinlik oyunları, programda yer alan diğer etkinliklerin yanı sıra bir çocuğun karakter gelişimini destekleyen önemli ortamlardan biri olarak ifade edilmektedir (Mouratidou, Goutza ve Chatzopoulos, 2007). Fiziksel etkinlik oyunları, çocukların sosyal ve karakter gelişmelerinin ilerletilmesinde önemli bir düzenleyici olarak görülmektedir (Shields ve Bredemeier, 1995).

Alanyazın incelendiğinde, karakter eğitimi ile ilgili birçok araştırmanın yapıldığı görülebilir. Karakter eğitimi ile ilgili yapılan araştırmaların bir bölümünü ya eğitim programlarında uygulanmakta olan karakter eğitimi programlarının etkililiğini ya da karakter eğitimine bakış açısını değerlendirmeye yönelik öğrenci, öğretmen, aile ve yöneticilerin görüşlerini temel alan durum analizi araştırmaları oluşturmaktadır (Costanzo, 2005; Douglas, 2005; Ebbeck ve Gates, 2008; Hirschi, 2002; Ledford, 2005; Rodak, 2005; Webb, 2005). Yapılan araştırmaların diğer bölümünü ise araştırmacılar tarafından geliştirilen bir karakter eğitim programının öğrenci davranışları üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik deneysel araştırmalar oluşturmaktadır (Muscott ve O'Brien, 1999; Ryan, 2003; Vona, 2005). Türkiye’de karakter eğitimi ile ilgili araştırmalar son yıllarda önem kazanmasına karşın sınırlı sayıda araştırmanın yapıldığı görülmektedir (Gökçek, 2007; Üstünyer, 2009; Yıldırım, 2007). Yapılan alanyazın taramasında yurt dışında beden eğitimi ve spor ile ilgili karakter eğitimine yönelik araştırmalar incelendiğinde, araştırmaların çoğunun sporun karakter gelişimi üzerindeki etkisine yönelik olduğu (Miller, 2003; Wandzilak ve diğerleri, 1988) görülmektedir. Beden eğitiminin karakter gelişimi üzerindeki etkisine yönelik araştırmaların ise sınırlı sayıda olduğu söylenebilir (Branta ve Goodway, 1996; Gibbons ve diğerleri, 1995; Miller ve diğerleri, 1997). Ancak konuya ilişkin Türkiye’deki alanyazın incelendiğinde beden eğitiminin karakter gelişimi üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır.

Yukarıda belirtilen tüm bu açıklamalardan hareketle, bir çocuğun karakter gelişimini destekleyen en önemli ortamlardan biri olarak ifade edilen Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının, öğrencilerin karakter gelişimleri üzerindeki etkilerinin araştırılması bu çalışmanın temel gerekçesini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın genel amacı, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerine etkisinin olup olmadığının incelenmesine yöneliktir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır.

1. Deney grubundaki öğrencilerin Genç Sporcular Değer Anketi'nden (YSVQ- Youth Sports Value Questionnaire) aldığı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Kontrol grubundaki öğrencilerin YSVQ'dan aldığı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YSVQ'dan aldıkları öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerine etkisinin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada deneme modeli olan “öntest-sontest kontrol gruplu model” (Karasar, 1995) kullanılmıştır. Bu çalışmada deney ve kontrol grupları yansız atama yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmada deney grubu olarak belirlenen gruba, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunları uygulanmıştır. Kontrol grubu olarak belirlenen grupta ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş Beden Eğitimi ders programı uygulanmıştır.

2.2. Araştırmanın Katılımcıları

Bu araştırmanın deneklerini, 2009–2010 öğretim yılının güz döneminde Eskişehir İl merkezindeki özel bir ilköğretim okulunun dördüncü sınıfına devam eden ve Beden Eğitimi dersini aynı öğretmenlerden alan 4-A, 4-B, 4-C ve 4-D sınıflarındaki toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarının belirli özellikler yönünden denk olmalarına özen gösterilmiştir. Araştırmada denel işlemler araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada kullanılan araştırma deseni nedeniyle, grupların özellikle karakter gelişim düzeyi yönünden benzer nitelikte olmaları gerekmektedir. Araştırmaya katılan Eskişehir İl merkezindeki özel bir ilköğretim okulunun 4-A, 4-B, 4-C ve 4-D sınıflarındaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri açısından benzerlikleri, söz konusu öğrencilere öntest olarak uygulanan YSVQ'dan elde ettikleri karakter gelişim düzeyi puanlarına göre belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin deney ve kontrol gruplarını belirlemek için, Eskişehir İl merkezindeki özel bir ilköğretim okulunun dördüncü sınıflarındaki dört ayrı şubenin 4-A ve 4-B ile 4-C ve 4-D şubeleri aynı anda derse katıldıklarından dolayı aynı anda derse katılan dört sınıftan ikisi eş olasılıkla (yansız atama) deney (4-A/B), diğer aynı anda derse katılan iki şube ise kontrol (4-C/D) grubu olarak atanmıştır. Böylece 4-A ve 4-B şubelerindeki 30 öğrenci deney grubunu, 4-C ve 4-D şubelerindeki 30 öğrenci de kontrol grubunu oluşturmaktadır. Her iki grupta da öntest ya da sontestlerden birine katılmayan öğrenciler araştırma kapsamına alınmamışlardır.

Araştırmaya katılan deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri açısından öğrencilere öntest olarak uygulanan YSVQ'dan elde ettikleri karakter gelişim düzeyi puan ortalamalarına ilişkin veriler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 1. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest puan ortalamaları

Öğrenci Grupları	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Deney Grubu	30	48.80	3.70	.99	58	.33 (>.05)
Kontrol Grubu	30	49.73	3.59			

Tablo 1'e göre, araştırmada yer alan deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin öntest puan ortalamaları arasında 0.93 puanlık kontrol grubu lehine bir fark bulunmaktadır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını sınamak için t testi uygulanmış ve t=.99 değeri bulunmuştur. Bu değer 58 serbestlik derecesinin .05 anlamlılık düzeyine göre (p=.33) istatistiksel bakımdan anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç her iki grubun öntest puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Yapılan istatistiksel çözümler sonucunda deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri açısından birbirlerine denk oldukları söylenebilir.

2.3. Uygulama (Denel İşlemler)

Araştırmada verilecek eğitimin planlanması, ölçme aracının geliştirilmesi ve ilgili makamlardan gerekli izinin alınmasından sonra denel işlemlere başlanmıştır. Araştırmanın denel işlemleri şu sırada gerçekleştirilmiştir:

1. Gerekli izinler alındıktan sonra araştırmanın uygulanmasına Eskişehir İl merkezindeki özel bir ilköğretim okulunda, 2009-2010 öğretim yılının birinci döneminde başlanmıştır.
2. Dördüncü sınıfların öğrenci listeleri alınmış ve yeterli sayıda ölçme aracı çoğaltılmıştır.
3. Öğrencilerin karakter gelişim düzeylerini belirlemek amacı ile 5.10.2009 tarihinde, YSVQ her iki gruba aynı zamanda öntest olarak uygulanmıştır.
4. Elde edilen öntest puanları üzerinden gerekli istatistiksel işlemler yapılarak, deney ve kontrol grupları belirlenmiştir.
5. Deney ve kontrol grupları belirlendikten sonra 13 hafta boyunca deney grubuna haftada iki ders saatinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş her hafta bir oyun olmak üzere toplam 13 fiziksel etkinlik oyunu (dürüstlük, saygı, sorumluluk, adil olma, yardımseverlik ve vatandaşlık karakter bileşenlerine yönelik) uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş Beden Eğitimi ders programı uygulanmıştır. Bu programa göre ders öğretmenleri içerik konusunda serbest bırakılmışlardır.
6. Her ders öncesinde uygulamada kullanılacak oyunun gerektirdiği materyaller araştırmacı tarafından hazır hale getirilmiştir.
7. Uygulamanın gerçekleştiği her ders öncesinde beden eğitimi öğretmenlerine seçilen oyunlarla ilgili bilgiler tekrar hatırlatılmıştır.
8. Her dersin başlangıcında araştırmacı tarafından öğrencilere oynayacakları oyun ile ilgili gerekli bilgiler verilmiş, oyun tanıtıldıktan sonra her oyunun denemesi yapılmış ve anlaşılmayan boyutlar öğrencilere tekrar açıklanmıştır.
9. Oyunun yapısına göre her bireyin görevleri oyun içerisinde tekrar tekrar hatırlatılmıştır.
10. Oyunlar oynatıldıktan sonra öğrenciler yardımıyla kullanılan materyaller toplanmış ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından ders bitirilmiştir.

11. Deney ve kontrol gruplarına 18.01.2010 tarihinde, YSVQ sontest olarak uygulanmıştır.

2.4. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, Martin J. Lee, Jean Whitehead ve Nick Balchin (2000) tarafından geliştirilen ve Frogozo (2006) tarafından modifiye edilen “Youth Sports Value Questionnaire” (Genç Sporcular Değer Anketi) kullanılmıştır. Lee, Whitehead ve Balchin (2000) tarafından geliştirilen YSVQ, spor etkinliklerinde genç sporcuların davranışlarını yönlendiren değer sistemlerini tanımlamak için geliştirilmiştir. YSVQ, adil olma, arkadaşlık, sevecenlik, uyum, dürüstlük, anlaşmayı devam ettirme, eğlenme, sağlık ve fitness, sadakat ve kişisel başarı gibi değerleri değerlendirmek için yedili likert tipi ölçek biçiminde hazırlanmıştır. Ölçek, 23 ifadeyi içermektedir. Ölçekte, her maddeyi değerlendirmek için, “bu fikir benim için önemli değildir”, “bu fikir benim için biraz önemlidir”, “bu fikir benim için oldukça önemlidir”, “bu fikir benim için önemlidir”, “bu fikir benim için çok önemlidir” ve “bu fikir benim için tamamıyla önemlidir” ifadeleri yer almaktadır. YSVQ, spordaki değer davranışlarını değerlendirmesine rağmen orijinal YSVQ, Frogozo (2006) tarafından birkaç nedenden dolayı kullanılmamıştır. Bunlardan ilki, YSVQ İngiltere’de geliştirildiği için İngiliz dili ve terminolojisinin kullanılmasıdır. Frogozo, çeşitli ifadeleri Amerikan İngilizcesi terminolojisine dönüştürmüştür. Ayrıca değerleri azaltmış ve Karakter Maddeleri Koalisyonu (Character Counts! Coalition) programında benimsenen altı karakter bileşenine göre düzenlemiştir. Bu değerler, dürüstlük, saygı, sorumluluk, adil olma, yardımseverlik ve vatandaşlıktır. Frogozo tarafından modifiye edilen ölçek, her bir karakter bileşeni için üç maddeyi içeren toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Bu araştırmada, araştırmanın amacına uygun olarak Frogozo (2006) tarafından modifiye edilen “Genç Sporcular Değer Anketi” (YSVQ) kullanılmıştır. Ölçme aracının kullanılabilirliği amacıyla ilk olarak YSVQ Türkçe’ye çevirisi için bir ön çalışma yapılmıştır. Bu ön çalışma çeviri ve geri-çeviri olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada ölçme aracının maddeleri İngilizce’den Türkçe’ye her madde için birden çok olası alternatif öneren bir şekilde biri İngilizce okutmanı diğeri ise araştırmacı olmak üzere iki kişi tarafından çevrilmiştir. İki çeviri araştırmacı tarafından kontrol edilerek en uygun ifadeler seçilerek Türkçe form oluşturulmuştur. Sonraki aşama olan geri-çeviri aşamasında, elde edilen ölçme aracının maddeleri farklı bir İngilizce okutmanı tarafından yeniden İngilizce’ye çevrilmiştir. Bu sonuçla elde edilen maddeler üzerinde gerekli düzenlemeler yapılarak ölçme aracının son şekli oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılan ölçme aracı ile sağlanabilecek en yüksek toplam puan 54’tür. Buna karşılık, en düşük toplam puan da 18’dir. Sağlanan en yüksek puan, karakter gelişimi yönünden en yüksek düzeyi; en düşük puan ise karakter gelişimi yönünden en düşük düzeyi ifade etmektedir.

Hazırlanan ölçme aracı, geçerlik çalışması için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde Eğitim Bilimleri alanında görev yapan toplam üç öğretim üyesinin incelemesine sunulmuştur. Bu incelemeler sonucunda uzman öğretim üyelerinin görüş ve önerileri doğrultusunda Türkçe formu oluşturulan taslak ölçme aracında bazı değişiklikler yapılmıştır. Alınan geri bildirimler doğrultusunda düzenlenen ölçme aracı, güvenilirlik çalışması iki ilköğretim okulunun dördüncü ve beşinci sınıflarında öğrenim gören 207 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı “.85” olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değerler, araştırmalar için yeterli görülen “.70”lik standarttan (Hair ve diğeri, 1995) oldukça yüksek olduğu için, söz konusu ölçme aracının araştırmada kullanılabilir nitelikte olduğu kanısına varılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada örneklem grubuna bireysel olarak uygulanan testlerin puanlanması sonucunda elde edilen verilerin istatistik analizleri için SPSS for Windows (Statistical Package of Social Sciences) programı 13.0 sürümü kullanılmıştır. Araştırma ile ilgili analizlere başlamadan önce verilerin istatistiksel yönetime uygunluğunun tespiti için SPSS programı ile verilerin dağılımına bakılmış, dağılımın basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri incelenmiştir. Alanyazında bu değerlere ilişkin kesin kabul görmüş standart değerler olmamasına karşın Curan, West ve Finch (1996) basıklık ve çarpıklık değerleri ± 2 ve ± 7 aralıklarında olduğunda, verilerin normal dağılım sergilediklerini belirtmişlerdir. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin YSVQ ve YSVQ alt bileşenleri öntest puanları ile deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin YSVQ ve YSVQ alt bileşenleri sontest puanları basıklık ve çarpıklık açısından incelendiğinde, Curan, West ve Finch (1996) ifade ettiği basıklık ve çarpıklık değerlerine göre verilerin normal bir dağılım gösterdikleri söylenebilir. Verilerle ilgili basıklık ve çarpıklık verileri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin YSVQ öntest-sontest puanları basıklık ve çarpıklık verileri

Öğrenci Grupları	N	Skewness (Çarpıklık)		Kurtosis (Basıklık)		
		İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata	
Öntest	Deney Grubu	32	-.141	.414	-.146	.809
	Kontrol Grubu	30	-.883	.427	-.266	.833
Sontest	Deney Grubu	30	-1.466	.427	3.013	.833
	Kontrol Grubu	30	-.862	.427	.861	.833

Verilerin dağılımı incelendikten sonra, verilerin analizinde kullanılacak olan testlere karar verilebilmesi amacıyla homojen olup olmadığı incelenmiş (Levene > 0.05), verilerin homojen olduğu tespit edilmiştir. Verilerin bilgisayarla çözümlenmesinde, araştırmanın amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük olarak deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest ve sontest puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmalarının hesaplanması yoluna gidilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ölçme aracından aldıkları puanların öntest ve sontestlerine göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla gerçekleştirilen işlemlerde bağımsız ve ilişkili ölçümler için t-testinden yararlanılmıştır. İstatistiksel çözümlenmelerin gerçekleştirilmesinde anlamlılık düzeyi .05 olarak benimsenmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amacına dönük soruların çözümü için toplanan verilerin istatistiksel teknikler kullanılarak çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi, “Deney grubundaki öğrencilerin YSVQ’den aldığı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmişti. Öntest ve sontest puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek için; deney grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest uygulamasından aldıkları puanların, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalar arası fark t-testi ile sınanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin öntest ve sontestten aldıkları puanlarıyla ilgili bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Deney grubunun YSVQ öntest-sontest puan ortalamaları

Öğrenci Grupları	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Öntest	30	48.80	3.70	4.38	29	.00 (<.05)
Sontest	30	51.13	2.79			

Tablo 6’ya göre, çalışmada yer alan deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişimine yönelik öntest puan ortalamaları 48.80 ve sontest puan ortalamaları ise 51.13 olarak

bulunmuştur. Deney grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest puan ortalamaları arasında 2.33 puanlık sontest lehine bir fark bulunmaktadır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını sınamak için t testi uygulanmış ve $t=4.38$ değeri bulunmuştur. Bu değer 29 serbestlik derecesinin .05 anlamlılık düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı ($p=.00$) bir farkın olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç deney grubunda yer alan öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri yönünden öntest ve sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi, “Kontrol grubundaki öğrencilerin YSVQ’den aldığı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmişti. Öntest ve sontest puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek için; kontrol grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest uygulamasından aldıkları puanların, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış daha sonra da ortalamalar arası fark t-testi ile sınanmıştır. Kontrol grubundaki öğrencilerin öntest ve sontestten aldıkları puanlarıyla ilgili veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Kontrol grubunun YSVQ öntest-sontest puan ortalamaları

Öğrenci Grupları	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Öntest	30	49.73	3.59	1.98	29	.06 (>.05)
Sontest	30	50.60	2.13			

Tablo 7’ye göre, kontrol grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest puan ortalamaları arasında .87 puanlık bir fark bulunmaktadır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını sınamak için t testi uygulanmış ve $t=1.98$ değeri bulunmuştur. Bu değer 29 serbestlik derecesinin .05 anlamlılık düzeyine göre istatistiksel bakımdan anlamlı ($p=.06$) olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç kontrol grubunun öntest ve sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi, “Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YSVQ’den aldıkları öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmişti. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri yönünden denk olup olmadıklarının belirlenmesi için öntest uygulamasından aldıkları puanların, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış, ortalamalar arası fark t-testi ile sınanmıştır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin öntestten aldıkları puanlarıyla ilgili veriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YSVQ öntest puan ortalamaları

Öğrenci Grupları	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Deney Grubu	30	48.80	3.70	0.99	58	.33 (>.05)
Kontrol Grubu	30	49.73	3.59			

Tablo 8’e göre, araştırmada yer alan deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeylerine yönelik öntest puan ortalamaları 48.80 ve kontrol grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeylerine yönelik öntest puan ortalamaları ise 49.73 olarak bulunmuştur. Deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin öntest puan ortalamaları arasında kontrol grubu lehine .93 puanlık bir fark bulunmaktadır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını sınamak için t testi uygulanmış ve $t=.99$ değeri bulunmuştur. Bu değer 58 serbestlik derecesinin .05 anlamlılık düzeyine göre istatistiksel bakımdan anlamlı ($p=.33$) olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç her iki grubun öntest puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir.

Deneyin etkililiğini gözlemek amacıyla her iki grupta yer alan öğrencilerin sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığına bakılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının sontest puanlarıyla ilgili veriler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YSVQ sontest puan ortalamaları

Öğrenci Grupları	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Deney Grubu	30	51.13	2.79	0.84	58	.41 (>.05)
Kontrol Grubu	30	50.60	2.13			

Tablo 9’a göre, deney grubundaki öğrencilerle kontrol grubundaki öğrencilerin sontest puan ortalamaları arasında deney grubu lehine .53 puanlık bir fark bulunmaktadır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını sınamak için t testi uygulanmış ve t=.84 değeri bulunmuştur. Bu değer 58 serbestlik derecesinin .05 anlamlılık düzeyine göre istatistiksel bakımdan anlamlı (p=.41) olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, her iki grubun sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının, deney grubunda yer alan öğrencilerin karakter gelişimlerini olumlu yönde etkilemiştir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri yönünden YSVQ’dan aldığı öntest ve sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Söz konusu fark sontest lehinedir. Buna göre, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Araştırmanın bu bulgusu, öğrencilerin ve sporcuların karakter gelişim düzeylerinin incelendiği pek çok araştırmada elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir. Romance, Weiss ve Bockoven’ın (1986), ilköğretim öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerinde özel olarak tasarlanmış beden eğitimi programının etkililiğini değerlendirdikleri araştırmanın sonunda, söz konusu programın karakter gelişimi konusunda deney grubu lehine anlamlı bir fark yarattığı sonucuna ulaşmışlardır (aktaran, Shields ve Bredemeier, 1995). Bredemeier ve diğerleri (1986) beden eğitimi ve spor yaz programına katılan çocukların karakter gelişimleri üzerinde sosyal öğrenme ve yapısal gelişimsel müdahale stratejisinin etkililiğini karşılaştırdıkları araştırmanın sonunda, çocukların ahlaki düşünme düzeylerinde her iki deney grubunda da önemli bir ilerleme olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Wandzilak ve diğerleri (1988) tarafından basketbol oyuncularının davranışlarını, sportmenlik algılarını ve ahlaki düşünmede değişim yaratmada değer temelli bir modelin etkililiğini değerlendirdikleri araştırmanın sonunda, deney grubundakilerin sportmenlik davranışlarında, sportmenlik algılarında ve ahlaki düşünme düzeylerinde anlamlı bir artış olduğu gözlenmiştir. Gibbons ve diğerleri (1995) tarafından ilköğretim dördüncü, beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin ahlaki gelişimleri üzerinde “Çocuklar için Adil Olma” öğretim stratejilerinden seçilen eğitimsel etkinliklere katılımın etkililiğini değerlendirdikleri araştırmanın sonunda, deney grubunda yer alan öğrencilerin sontest skorlarının önemli ölçüde yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Solomon (1997)’un fonksiyonel bozukluğu olan ilköğretim çocuklarının sosyal becerilerinin gelişimini ilerletmeye yönelik yürüttüğü araştırmanın sonunda, karakter eğitim programının uygulandığı grupta önemli bir gelişim gözlenirken kontrol grubunda ise istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Ebbeck ve Gibbons’ın (1998) altıncı ve yedinci sınıf beden eğitimi öğrencilerinin kişisel düşünme düzeyleri üzerinde “Fiziksel Zorlamalar Aracılığıyla Takım Bütünlüğü Oluşturma” programının etkililiğini değerlendirmeye yönelik yürüttükleri araştırmanın sonunda, deney grubundaki öğrencilerin global kişisel dünya algısı,

sportif yeterlik, fiziksel uygunluk ve sosyal kabul görme düzeyleri açısından önemli ölçüde sönest puanlarının ön test puanlarına göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak kontrol grubundaki öğrencilerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Mouratidou, Goutza ve Chatzopoulos (2007), yüksekökol öğrencilerinin beden eğitimi alanında özel olarak dizayn edilmiş altı haftalık karakter gelişim programının etkililiğini araştırdıkları araştırmanın sonunda, deneysel grubun kontrol grubu ile karşılaştırıldığında program öncesindeki puanlara göre program sonrasında istatistiksel olarak daha büyük ahlaki düşünme sergiledikleri ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde olumlu yönde bir etki yarattığı ifade edilebilir. Bu araştırmada ulaşılan özel olarak düzenlenmiş eğitim programlarının bireylerin karakter gelişimleri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu bulgusunun benzer araştırmaların sonuçları ile örtüşmekte olduğu görülmektedir (Bredemeier ve diğerleri, 1986; Ebbeck ve Gibbons, 1998; Gibbons ve diğerleri, 1995; Mouratidou, Goutza ve Chatzopoulos, 2007; Romance, Weiss ve Bockoven, 1986; Solomon, 1997; Wandzilak ve diğerleri, 1988).

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri yönünden YSVQ'dan aldığı ön test ve sönest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre, sadece Beden Eğitimi dersini alan kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve sönest puan ortalamaları arasında bir artış gözlenmesine karşın bu artışın sönest lehine bir fark yaratmadığı görülmüştür. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve sönest puan ortalamaları arasında bir artış gözlenmesine karşın bu artışın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bu bulgusu, pek çok araştırmada elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir (Ebbeck ve Gibbons, 1998; Gibbons ve diğerleri, 1995; Mouratidou, Goutza ve Chatzopoulos, 2007; Romance, Weiss ve Bockoven, 1986; Solomon, 1997).

Deney grubu ile kontrol grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri yönünden YSVQ'dan aldığı ön test puan ortalamaları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Ayrıca deney grubu ile kontrol grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyleri yönünden YSVQ'dan aldığı sönest puan ortalamaları arasında da istatistiksel bakımdan anlamlı bir farkın olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının yürütülmekte olan Beden Eğitimi ders programına göre öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. Araştırmanın bu bulgusu, Anthony'nin (2002) altıncı ve yedinci sınıf öğrencileri üzerinde karakter eğitimi programının etkisi değerlendirdiği araştırmasındaki ve Hartshone ve May (1928-1930) 10.000 ortaokul öğrencisi üzerinde karakter ile ilişkili davranışları değerlendirdiği araştırmalarındaki bulgularla örtüşmektedir (aktaran, Robinson-Lee, 2008).

Beden Eğitimi dersinde, deney ve kontrol grubunda uygulanan etkinliklerin her iki grupta da öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde belirli bir oranda gelişmeyi gösterir sonuçlar verdiği, buna karşın, söz konusu etkinin deney grubunda istatistiksel olarak daha anlamlı olduğunu ortaya koyar niteliktedir.

Kontrol grubunda gözlenen etkinin Beden Eğitimi dersi öğretim programında yer alan etkinliklerin ve oyunların yanı sıra diğer derslerde işlenen konuların ve ailenin de bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyi ön test puan ortalamaları 48.80; kontrol grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeyi ön test puan ortalamaları ise 49.73'tür. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte ($t=.99$; $p=.33$); bu durum; karakter gelişim düzeyi ön test puan ortalamaları arasında kontrol grubu lehine .93 puanlık bir fark olduğunu göstermektedir. Deneysel uygulamanın etkililiğini gözlemek amacıyla her iki grupta yer alan öğrencilerin sönest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığı araştırıldığında elde edilen sonuç ise öğrencilerin sönest puan

ortalamaları arasında deney grubu lehine .53 puanlık bir fark olduğudur. Yapılan analizler, ortalamalar arasında gözlenen bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermekle birlikte ($t=.84$; $p=.41$); grupların öntest puan ortalamaları göz önüne alındığında, deney grubundaki öğrencilerin, kontrol grubunda yer alan öğrencilere kıyasla karakter gelişimi konusunda daha fazla yol aldıklarını ortaya koyar niteliktedir. Bu bulgunun, öğrencilerin karakter gelişimi başlangıç düzeylerindeki farklılıktan kaynaklanmış olabileceği akla getirmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin başlangıç puan ortalamaları, kontrol grubundaki öğrencilerin puan ortalamalarından, istatistiksel olarak bir anlam taşımaya da, daha düşüktür. Uygulama sürecinde, deney grubu öğrencileri, kontrol grubu öğrencilerine oranla daha fazla yol kat etseler de; gruplar arasında başlangıçta var olan farklılık sonuçlarda da kendisini göstermiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları arasında anlamlı bir fark çıkmamış olması, deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişim düzeylerindeki gelişimin gözden kaçmasına da yol açmamalıdır. Bu bulgunun ortaya çıkmasının bir başka nedeni de, karakter gelişiminin uzun bir zaman gerektiren bir kazanım olmasından dolayı böylesi bir sonuç ortaya çıkmış olabilir. Bilişsel gelişimden farklı olarak, duyuşsal gelişim içerisinde yer alan karakter gelişimi ile ilgili kazanımların edinilmesi, bilişsel kazanımlarla kıyaslandığında çok daha uzun bir zaman ve çaba gerektirmektedir.

Sonuç olarak, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarına yönelik yapılan analizlerde deney ve kontrol grubu arasında fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Fark olmayışı, uygulamanın bir dönem ile sınırlı olması, veli, sınıf öğretmeni, diğer öğretmenler ve arkadaş çevresi gibi faktörlerin kontrol altına alınamaması ve öğrenci gruplarının kalabalık olmasından kaynaklanmış olabilir. Ancak deney grubundaki öğrencilerin son-testten elde ettikleri ortalama puanların, kontrol grubundaki öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum ise deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarından olumlu yönde etkilendikleri izlenimini vermektedir.

Bu araştırma Beden Eğitimi dersi ile sınırlı tutulmuştur. Ancak öğrencilerin karakter gelişimlerine ilişkin daha etkili sonuçların alınabilmesi için bu amaca yönelik uygulamaların tek bir ders ile sınırlı tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda diğer dersleri de kapsayacak karakter eğitimi programı hayata geçirilmelidir. Bu araştırmada uygulama süreci sadece beden eğitimi öğretmenleri ve araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak daha etkili sonuçların alınabilmesi için karakter eğitim programı okul içinde ve dışında öğrencilerin iletişim içinde olduğu yönetim, öğretmenler, çalışanlar, veliler ve diğer ilgilileri içine almalı ve bu grupları birbiri ile ilişkilendirmelidir. Ayrıca uygulama sürecinde okulları desteklemek amacıyla, okullara eğitim materyali örnekleri ve hizmetiçi eğitim desteği sağlanmalıdır. Bu araştırma, ilköğretim dördüncü sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Benzer araştırmaların, diğer sınıf düzeylerinde de tekrarlanması önerilebilir. Öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinde karakter eğitimi dersi; felsefi yaklaşımları, ahlaki gelişim kuramlarını ve karakter eğitime yönelik pratik uygulamaları içerecek şekilde tüm branşlardaki öğretmen adaylarına verilmelidir. Bu araştırmada, öğretmenlerden, yönetimden ve ailelerinden konu ile ilgili görüşleri alınmamıştır. Karakter eğitim programına katılan öğrencilerin öğretmenlerinden, yönetimden ve ailelerinden de konu ile ilgili görüşlerin alınması okuldaki öğrenci davranışlarının ortaya çıkması konusunda yeni bir bakış açısı getirebileceği düşünülmektedir.

5. KAYNAKLAR

- Anthony, C. J. (2002). *An investigation of the efficacy of a character education program in a rural middle school*. Yayınlanmamış doktora tezi. Northwestern State University of Louisiana, Curriculum and Instruction.
- Battistich, V. (2005). *Character education, prevention, and positive youth development*. [Available online at: <http://www.communityofcaring.org/ServicesAndResources/Battistich%20Paper.pdf>], Erişim tarihi: 03.11.2008.

- Branta, C.F. & Goodway, J.D. (1996). Facilitating social skills in urban school children through physical education. *Journal of Peace Psychology*, 2(4), 305-319.
- Bredemeier, B.J., Weiss, M.R., Shields, D.L. & Shewchuck, R.M. (1986). Promoting moral growth in a summer sport camp: The implementation of theoretically grounded instructional strategies. *Journal of Moral Education*, 15, 212-220.
- Costanzo, R.A. (2005). A study of character education programs in connecticut public elementary schools based on the eleven principles of effective character education. Yayınlanmamış doktora tezi. University of Bridgeport, the Faculty of the School of Education and Human Resources.
- Curan, P.J., West, S.G. & Finch, J.F. (1996). The robustness of test statistics to non-normality and specification error in confirmatory factor analysis. *Psychological Methods*, 1(1), 16-29.
- Douglas, R.J. (2005). Adoption and implementation of a western character education program: a case study. Yayınlanmamış doktora tezi. Lehigh University, Educational Leadership.
- Ebbeck, V. & Gates, K.E. (2008). A correlational study of professional development and implementation of character education in elementary schools. Yayınlanmamış doktora tezi. Capella University.
- Ebbeck, V. & Gibbons, S. L. (1998). The effect of a team building program on self-conception of grade 6 and 7 physical education students. *Journal of Sport and Exercise Psychology (JSEP)*, 20(3), 300-310.
- Frogozo, N.L. (1998). The effects of sports builds character with an emphasis of character education. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. California State University, The Department of Recreation and Leisure Studies, Long Beach.
- Gibbons, S. L., Ebbeck, V. & Weiss, M. R. (1995). Fair play for kids: effects on the moral development of children in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport (RQES)*, 66(3): 247-255. Gökçek, B.S. (2007). 5-6 yaş çocukları için hazırlanan karakter eğitimi programının etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı, İstanbul.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tahtam, R.L. & Black, W.C. (1995). *Multivariate data analysis with readings* (4th ed.). Prentice-Hall, Englewood Cliffs, N.J.
- Hartshorne, H. & May, M. (1928-1930). Studies in the nature of character (Vols. 1-3), New York: Macmillan'den akt.; Robinson-Lee, W. (2008). A framework for understanding character education in middle schools. Yayınlanmamış doktora tezi. Walden University, Educational Leadership K-12, North Carolina.
- Hirschi, D.M. (2002). A case study of a character education program in an elementary school. Yayınlanmamış doktora tezi. Utah State University, Logan, Utah.
- Fresno, California State University web site. (2001). [Available online at: <http://caracas.soehd.csufresno.edu>], Erişim tarihi: 21.04.2009.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ledford, A.T. (2005). *A study of teachers' efficacy for teaching character education*. Yayınlanmamış doktora tezi. Regent University, School of Education.
- Lee, M.J., Whitehead, J. & Balchin, N. (2000). The measurement of values in youth sport: development of the youth sport values questionnaire. *Journal of Sport and Exercise Psychology (JSEP)*, 22(4), 307-326.
- Miller, L.E. (2003). *An investigation on whether interscholastic athletes should be required to participate in character education programs*. Yayınlanmamış doktora tezi. United States Sports Academy, Alabama.
- Miller, S.C., Bredemeier, J.L. & Shields, D.L.L. (1997). Sociomoral education through physical education with at-risk children. *Quest*, 49(1), 114-129.
- Mouratidou, K., Goutza, S. & Chatzopoulos, D. (2007). Physical education and moral development: An intervention programme to promote moral reasoning through physical education in high school students. *European Physical Education Review*, 13(1), 41-56.
- Muscott, H. & O'Brien, J. (1999). Teaching character education to students with behavioral and learning disabilities through mentoring relationships. *Education and Treatment of Children*, 22(3), 373-390.
- Rodak, N. (2005). *Character education in the elementary school*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. State University of New York, Empire State College, New York.
- Romance, T. J., Weiss, M. R. & Bockoven, J. (1986). A program to promote moral development through elementary school physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 5, 126-136'dan aktaran, Shields, D.L.L. & Bredemeier, B.J.L. (1995). *Character development and physical activity*. Human Kinetics, Champaign, Ill.

- Ryan, R.L. (2003). Character education: a delphi study to comply with project SAVE. Yayınlanmamış doktora tezi. Walden University, Philosophy in Education.
- Shields, D.L.L. & Bredemeier, B.J.L. (1995). *Character development and physical activity*. Champaign, Ill.: Human Kinetics.
- Solomon, G.B. (1997). Fair play in the gymnasium: Improving social skills among elementary school. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 68 (5), 22-25.
- Sullivan, E.C. (2007). Character education in the gymnasium: teaching more than the physical. *The Journal of Education*, 187 (3), 85-102.
- Üstünyer, F. (2009). *Karakter eğitimi ile ilgili eğitimcilerin görüşleri üzerine nitel bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Vona, L.M. (2005). *A character education program: integrating behavior modification techniques to decrease observable violent behavior in an elementary classroom*. Yayınlanmamış doktora tezi. Union Institute and University, Teacher Education: Classroom Management and Character Education, Cincinnati, Ohio.
- Wandzilak, T., Carroll, T. & Ansorge, C. J. (1988). Values development through physical activity: Promoting sportsmanlike behaviors, perceptions, and moral reasoning. *Journal of Teaching Physical Education*, 8(1), 13-22.
- Webb, M.A.B. (2005). *Character education: how are we doing?*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Royal Roads University, Leadership and Training, Kanada.
- Wynne, E. A. (1995). Transmitting character in schools-some common questions and answers. *Clearing House*, 68 (3), 151-154.
- Yıldırım, G. (2007). *İlköğretim düzeyinde bir karakter eğitimi programı model önerisi ve uygulanabilirliği*. Yayınlanmamış doktora tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Teftişi Ekonomisi ve Planlaması Bilim Dalı, Ankara.

Extended Abstract

Character development is among the general objectives of education programs from primary to higher education. To realize these objectives, compared to other levels of education, primary education is the most crucial period in terms of character development because while children are depended only on their parents before primary education, they become more interactive with their environment during their primary education period. In this case, school environment in primary education period has an essential role in character development.

One of the classes in the curriculum which help improve children's characteristics is Physical Education courses. Apart from psychomotor skills, Physical Education also aims improvement of cognitive, affective and social aspects of children. Character development forms one of the features of the affective aspect, which is one of the four contents of physical education. Through activities in the contents of Physical Education classes, students support their character developments to a create balance between their own needs and other students' needs by showing willingness to struggle against difficulties (Shields and Bredemeier, 1995). Shields and Bredemeier (1995) has stated that physical education could be one of the most important physical activities to improve character development. Physical Education provides safe, positive learning environment with appropriate content and activities, which support every individual. Besides, physical education supports students' character development by educating them on the subjects of "encouraging people to do the right thing" and "inform people to know the right thing" (Sullivan, 2007).

In the review of literature, when the studies which have been conducted abroad on physical education and sports analyzed, it has been found out that most of the researches are on effects of sports on character development (Miller, 2003; Wandzilak etc., 1988), and the effects of physical education on character development, on the other hand, is limited (Branta and Goodway, 1996; Gibbons etc., 1995; Miller etc., 1997). However, when the body of literature in Turkey regarding on the subject has been examined, no study could be found on the effects of physical education on character development.

The overall objective of this research considering all these explanations stated above, is to examine whether physical activities in the Physical Education courses affect 4th grade students' character development. On this purpose, answers to following questions have been sought:

Is there any significant difference between pretest and posttest scores which have been acquired from Youth Sports Value Questionnaire (YSVQ) by the students in the subject group?

Is there any significant difference between pretest and posttest scores which have been acquired from YSVQ by the students in the control group?

Is there any significant difference between pretest and posttest scores which have been acquired from YSVQ by the students in the subject and control group?

It has been implemented as an experimental design that included "pre-test post-test with control group" in the research. The study was carried out on two groups, experimental and control groups, consisting of a total of 60 students. Physical activity games prepared for the development of character in addition to the matters Physical Education course designated by the Ministry of Education was implemented to the experimental group. Physical education curriculum designated by the Ministry of Education was implemented to the control group. Both groups were implemented "Youth Sports Value Questionnaire" which is originally developed by Martin J. Lee, Jean Whitehead and Nick Balchin (2000) and later reorganised by Frogozo (2006), as a pre-test before training and as a post-test after training. SPSS was used for statistical analysis of research data. In the data analysis, "arithmetic mean", "standard deviation", "t-test" and "ANOVA" were used.

At the end of the research, it has been found out that physical activities which have been designated for character development have positive effects on character developments of the students in the subject group. It has been observed that there is a significant difference in pretest and posttest point average obtained from YSVQ, in terms of character development of the students in the subject group. These differences are in favor of posttest. According to this, it has been observed that in addition to subjects covered in the Physical education courses, physical activities which have been designated for character development have positive effects on 4th grade students in terms of character development. It has been observed that there is no significant difference in pretest and posttest point average obtained from YSVQ, in terms of character development of the students in the control group. According to these results, it has been found out that although there is an increase in pretest and posttest average points of control group students who only have taken Physical Education course; there is no difference in favor of posttest results. It has been observed that there is no statistically significant difference between pretest average points from YSVQ, in terms of character development level of the students in the subject and control groups. Besides, it has also been observed that there is no statistically significant difference between posttest average points from YSVQ, in terms of character development level of the students in the subject and control groups. According to these results, it has been found out that in addition to subjects covered in the Physical education courses, which have physical activities designated for character development, have no effect on student's character development.

As a result, it has been reached that there is no difference between subject and control groups in the analysis conducted on physical activities within the scope of Physical Education courses. This lack of difference could be derived from this study being limited by a semester; not bringing factors such as parents, class teacher, other teachers, social circle, under control, and student groups being crowded. Yet, it has been observed that students in the subject group have higher posttest average point than students in control group. This result shows that students in subject group have been affected positively by physical activities designated for character development.